

МАШИНОПИС

ВЕЛИКА ЛІТЕРА

Теоретичні відомості

Клавіші верхнього регістра розташовані на рівні першого ряду справа і зліва. Застосовуються при написанні прописних (заголовних) букв і деяких розділових знаків (наприклад, коми).

Клавіші верхнього регістра **Shift** натискають мізинцями лівої і правої руки. Ці клавіші приводяться в дію натиском (а не ударом) із затримкою в нижньому положенні до тих пір, поки прописна буква або знак не буде надрукована. Якщо прописну букву пишуть лівою рукою, то клавішу верхнього регістра натискають мізинцем правої руки, і навпаки.

Рух до клавіш верхнього регістра виконується в наступній послідовності: кисть піднімають над основною позицією, мізинець відводять у бік клавіші верхнього регістра. Останні пальці розкриваються і знаходяться над основною позицією в повітрі.

УВАГА

Розділові знаки «крапка» і «кома» розташовані з правого боку четвертого ряду в зоні мізинця правої руки. При одночасному натисненні клавіш Shift і «крапка» друкуватиметься «кома».

Перед знаками «.» (крапка) і «,» (кома) пропуск не роблять, але після них пропуск обов'язковий.

УВАГА

Якщо необхідно створити заголовок або набрати частину тексту прописними буквами, то користуються замком верхнього регістра Caps Lock. Клавіша Caps Lock знаходиться зліва на рівні основного ряду, обслуговується мізинцем лівої руки. Закривають замок простим одиночним натисненням. Після того, як слово або група прописних букв буде набрано, його закривають простим одиночним натисненням мізинця лівої руки.

Завдання для лабораторно-практичних робіт

Вправа № 1. Включіть клавішу CAPS LOCK лівим мізинцем. Надрукуйте текст методом сліпого друкування.

АЖ, АЛЛО, ВАЛ, ВАР, ВІД, ВІДДІЛ, ВІЛЛА, ВІРА,
ВПРАВА, ВОДА, ДВІ, ДВІР, ДІД, ДІЛО, ДІРА, ЖАР,
ІДОЛ, ІРОД, ЛАВР, ЛАД, ЛАПА, ЛІД, ЛОРД, ОДА,
ОПОРА, ОПРАВА, ПАПІР, ПАРАД, ПОРАДА, ПЛІД,
РАДЖА, РАДІО, РОЗВАЛ, ФАЛДА, ФАРФОР, ФІОРД.

Вправа № 2. Включіть клавішу CAPS LOCK мізинцем. Надрукуйте текст методом сліпого друкування.

ПАРОМ, КРОМКА, НЕГР, ГРА, МАКЕТ, ПАКЕТ, БЕНКЕТ, ПАН, ПИРІГ, ГОРА,
МОРЕ, РІКА, СВІТ,

ГОРА, ГНОМ, КОРА, КАРТА, ПАРТА, МАРКА РЕМОНТ, МОНЕТА, КРЕМ,
ТЕАТР, КАРЕТА,

КАТЕР, РАКЕТА, ПЕРО.

Вправа № 3. Надрукуйте текст методом сліпого друкування. Для написання великих літер використовуйте клавішу Shift.

Найактивніше брали участь у написанні текстів на перфорації учні гр. Т-7:
В. Гудима, О. Хмара, Д. Скорик, В. Коновал, Л. Пімонова, О. Куц, В. Захожа,
Л. Куліш, Н. Михайлова, В. Остапчук.

Більшу частину роботи для підготовки тексту до машинної обробки провели співробітники та аспіранти філологічного факультету ЛДУ: Д. М. Акуленко,
М. А. Вербицька, Д. Н. Онопрієнко, О. А. Андрушко, О. С. Канільченко,
Н. О. Коваль, Л. Ф.Клименко, М. І. Шевченко, Г. О. Спринчак, О. В. Тисенко.

Завдання для виробничого навчання

1. Напишіть назви міст один раз.

КИЇВ, ЧЕРНІГІВ, ПОЛТАВА, ХАРКІВ, ДОНЕЦЬК, ДНІПРОПЕТРОВСЬК,
ВІННИЦЯ, ЛУЦЬК, ЛЬВІВ, ЖИТОМИР, ЧЕРНІВЦІ, ЧЕРКАСИ, ХЕРСОН, ОДЕСА,
КІРОВОГРАД, СУМИ, МИКОЛАЇВ, ГОРОДНЯ, БАХМАЧ, ЗАПОРІЖЖЯ, БОРИСПІЛЬ,
ДРОГОБИЧ.

2. Надрукуйте текст методом сліпого друкування. Для написання великих літер використовуйте клавішу Shift.

Книга написана колективом авторів: передмова - Н. Сосюра /Україна/ гл. 1 -
А. Коцитек /Чехія/, Т. Леонідова /Болгарія/, П. Лоркец /Німеччина/, М. Шумова /Чехія/
Ю. Емер /Німеччина/; гл. 2, пар. 1 - Сосюра, пар. 2 Сосюра, Г. Філіпова /Болгарія/
пар. 3 - В. Сосюра С. Баткова /Болгарія/, пар. 5 - Сосюра, І. Марінкова /Болгарія/
пар. 12 - В. Сосюра, Я. Галан /Україна/, гл. 3 пар. 1,5 - Филипович /Польща/, пар. 2, 3, 4, -
Кардош /Угорщина/, пар. 6 - С. Баткова, Г Леонідова /Болгарія/; термінологічний
словник - М. Кардош /Угорщина/, Н. Галан /Україна/.

3. Надрукуйте текст методом сліпого друкування. Для написання великих літер використовуйте клавішу Shift.

Воскреснемо!

Воскреснемо, брати і сестри, бо земля наша хоч і розіп'ята на хресті історії, але
свята.

Воскреснемо, бо ми вічно були на цій Богом даній землі як народ, і рідне небо хай
пошле нам силу для життя.

Воскреснемо, бо світить нам у віки пророцтво Тараса: "Не вмирає душа наша, не
вмирає воля".

Встаньмо з колін, розірвемо пута, якими нас віками приковано до чорних скель,
високо підведемо голови, як це одвіку було написано нам на роду.

Пречиста блакить ясніє у безмірній високості України, як праведна душа народу. Веселковою барвою розлилася вона в небесах віковичним знаменом, на якому палає золото сонця, мов святий німб.

Ні, немає на світі кращого неба, ніж небо України.

Високе, мов наш дух, воно благословляє свою Україну, береже у віках її материнську любов, тому його ніколи не відділити від рідної матінки-землі.

Подивімось на своє небо і думкою, як у тій чудовій-пречудовій пісні, полиньмо аж до сонця і зірок і гляньмо на трепетну Землю - і тоді відкриється нам на зелено-голубому лику планети край, що нагадує собою серце, - Україна!

Ні, як нема кращого неба, ніж небо України, так і немає для нас кращої землі, ніж наша Україна.

/Я. Гоян./

Контрольні питання

1. Яку руку необхідно використовувати при перемиканні розкладки клавіатури з російської на латинську і навпаки?
2. Яку клавішу використовують при друці великих літер?
3. На якому рядку клавіатури знаходяться клавіша “крапка”?
4. Як перетворити цифри у розділові знаки?
5. Назвіть зону правої руки при набиранні розділових знаків?
6. Назвіть зону лівої руки при набиранні розділових знаків?
7. Назвіть правила набору розділових знаків, цифр.

Питання для тестових завдань

1. Ввімкнено українську мову. Лампочка Caps Lock не світиться. Притиснули клавішу Shift і натиснули клавішу [А Ф]. Що з'явиться на екрані?
а. А
б. а
в. Ф
г. А Ф
2. Ввімкнено українську мову. Лампочка Caps Lock не світиться. Притиснули клавішу Shift і натиснули клавішу [Н Р]. Що з'явиться на екрані?
а. Н
б. н
в. Р
г. Н Р
3. Ввімкнено українську мову. Лампочка Caps Lock не світиться. Натиснули клавішу [S Ї]. Який символ з'явиться на екрані?
а. Ї
б. S
в. s
г. I
д. i
4. Ввімкнено російську мову. Лампочка Caps Lock світиться. Натиснули клавішу }] Ъ. Який символ з'явиться на екрані?
а. Ъ
б. ъ
в. [
г. }
д. Ї
5. Ввімкнено англійську мову. Лампочка Caps Lock не світиться. Натиснули клавішу }] Ъ. Який символ з'явиться на екрані?
а.]
б. Ъ

в. ъ
г. }

д. ї

6. Яку клавішу натиснути, щоб весь час були великі літери?
- а. Caps Lock
  - б. Num Lock
  - в. Esc
  - г. Tab
  - д. Enter

